

beskytte denne gruppe unge mod diskriminerende behandling i uddannelsesforløbet, hvis den sikrer et retskrav på en ungdomsuddannelse.

Hvis Folketinget vedtager beslutningsforslaget, vil det nødvendige grundlag være sikret for, at udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov, der på grund af et handicap ikke kan gennemgå det traditionelle ungdomsuddannelsessystem, fra og med skoleåret 2007 får et lovfæstet krav på en treårig ungdomsuddannelse efter endt grundskole, uanset hvor i landet de har bopæl.

5. Nordiske erfaringer

I de andre nordiske lande eksisterer diskriminering af unge udviklingshæmmede ikke, da unge med udviklingshæmning i de andre nordiske lande er omfattet af den ret, alle unge har til en ungdomsuddannelse. Udgangspunktet i de andre nordiske lande er altså, at alle unge har den samme ret til en ungdomsuddannelse, der kan udvikle den enkeltes kompetencer med hensyn til ungdoms- og voksenlivets mange aspekter.

Som eksempel kan nævnes, at i Sverige er alle videregående ungdomsuddannelser samlet i »gymnasieskolen«. Den omfatter alle unge og er således en enhedsuddannelse, som vi kender den fra folkeskolen i Danmark. Unge med udviklingshæmning er også omfattet af ungdomsuddannelsen. Gymnasieskolen indeholder en gren, »gymnasiesærskolen«, der henvender sig til unge, der ikke kan følge gymnasieskolens almindelige programmer, fordi de f.eks. er udviklingshæmmede. Man har i gymnasiesærskolen opstillet mål for skolens opgaver, og skolen skal bl.a. stræbe mod, at hver elev er bevidst om sig selv som person og bevidst om sine forudsætninger og muligheder, at hver elev kan kommunikere og beherske det svenske sprog, tegnsprog eller alternativ kommunikation, kan give udtryk for sine erfaringer og tanker og kender til årsagerne til samfundets love og regler samt sine retigheder og pligter i skolen og samfundet.

I Sverige er det omhyggeligt indarbejdet og tydeliggjort i den gymnasiale uddannelse, hvad uddannelsen omfatter. Derved kan elever og forældre have ganske klare og realistiske forventninger til uddannelsen. F.eks. indeholder læseplanerne bestemmelser om omfanget af undervisningen. Unge med udviklingshæmning har krav på at modtage 3.600 timers undervisning i gymnasieskolen over 3 år.

Den svenske ungdomsuddannelse bygger på det princip, at uddannelse er en ret for alle, og at samfundet, repræsenteret ved myndighederne, har en pligt til at stille uddannelsen til rådighed.

De svenske erfaringer er meget positive, og forslagsstillerne vil under udvalgsarbejdet tage initiativ til, at der indhentes yderligere materiale fra Sverige og de øvrige nordiske lande for at belyse, hvordan et så vigtigt forvaltningsområde, der henvender sig til handicappede, kan komme til at fungere på et kvalitativt højere niveau, når retsprincipper vinder indpas og de enkeltstående lokale initiativer erstattes af en landsdækkende koordinerende og udviklende indsats.

6. Sammenfatning

Lovgivningen sikrer ikke udviklingshæmmede unge og andre unge med særlige behov, der ikke kan gennemgå en traditionel ungdomsuddannelse, en egentlig ret til en ungdomsuddannelse efter grundskolen. Det har været et problem uafbrudt siden 1980, hvor åndssvageforsorgen blev udlagt til amterne. De enkelte amter har valgt forskellige måder at forholde sig til problemerne på, og kun nogle få amter kan tilbyde denne gruppe af unge en god ungdomsuddannelse med kvalificerede tilbud. Fyns Amt har arbejdet målbevidst på at sætte system i ungdomsuddannelsen til denne gruppe og driver i dag flere skoler. Men andre amter har stort set ingen tilbud. Det beror derfor til dels på tilfældigheder og navnlig på geografiske forhold, om der bliver taget hånd om denne gruppe. Det er ikke i overensstemmelse med dansk tradition og med den enighed, der er her i landet om at sikre alle handicapgrupper en ordentlig behandling. Det stiller også Danmark dårligt i sammenligning med andre nordiske lande, der lægger vægt på at give de unge et retskrav på en uddannelse.

Der er gennem årene ofte blevet gjort opmærksom på denne mangel på system i uddannelsesstilbudene. Materiale, rapporter, evalueringer og høringsvar m.v. fra faglige organisationer, brugerorganisationer, Amdsrådsforeningen og Undervisningsministeriet har klart samstemmende peget på behovet for en ungdomsuddannelse til denne gruppe unge borgere. Der er henvist til en del af materialet i nærværende beslutningsforslag. Imidlertid har skiftende regeringer ikke taget skridt til at sikre en lovgivning, der giver denne gruppe af unge et lovfæstet krav på undervisning. Dansk Folkepartis folketingsgruppe har derfor besluttet at fremsætte dette forslag, der – hvis det vedtages af Folketinget – vil give de udviklingshæmmede unge og andre unge med særlige behov, som ikke har mulighed for at få glæde af det nuværende ordinære uddannelsessystem, et lovfæstet krav på en treårig ungdomsuddannelse efter endt grundskole, uanset hvor i landet de er bosat.